

**PYHÄRANNAN KUNNAN
ELINKEINOPOLIITTINEN OHJELMA 2012-
2020**

SISÄLTÖ

1. Elinkeinopoliittisen ohjelman lähtökohdat	2
1.1. Toiminta-ajatus	2
1.2. Visio	2
2. Nykytilan kuvaus	2
2.1. Tilastotietoja elinkeino- ja väestörakenteesta	2
2.2. Infrastrukturi	5
2.3. Palvelurakenne ja asuminen	5
2.4. Kunnan elinkeinotoimintaa tukevat palvelut ja muu toiminta	6
2.4.1. Ukipolis Oy	8
2.5. Yhteistyö ja verkottuminen	9
3. Tavoitteet	10
4. Yritysvaikutusten arviointi osaksi päätöksentekoa	16
5. Elinkeinopoliittisen ohjelman toteutumisen seuranta	17
LIITELUETTELO	18

1. Elinkeinopoliittisen ohjelman lähtökohdat

Elinkeinopoliittisen ohjelman tarkoituksena on täsmentää päästrategian elinkeinopoliittisia linjauksia. Ohjelmassa mietitään keinoja elinkeinojen harjoittamisen yleisten edellytysten luomiseksi. Kunnan tulee luoda mahdollisimman hyvät olosuhteet yrittämiselle, huolehtia maapolitiikasta, kaavoittamisesta ja infrastruktuurista sekä tarjota yrityksen henkilöstölle ja yrittäjän perheelle hyvät peruspalvelut ja harrastusmahdollisuudet.

Elinkeinopoliittinen ohjelma on laadittu Elinkeinotyöryhmässä, jonka kokoonpano on seuraava:

Helka Huttela, kunnanhallituksen vpj., työryhmän pj., elinkeinoelämän edustajat Tatja Penttilä, Sinikka Pirttinokka ja Jorma Perhe, Eeva Rintama, Ukipolis Oy:n edustaja, Tomi Saarinen, MTK:n edustaja ja Pauliina Sarilo, kunnanjohtaja, työryhmän sihteeri

1.1. TOIMINTA-AJATUS

Pyhärannankunnan strategia ”Pyhäranta 2020” asiakirjassa on esitetty Pyhärannan kunnan toiminta-ajatus:

Pyhäranta tarjoaa turvallisen ja luonnonläheisen asuinympäristön kolmen kaupungin syyllä. Se tukee kuntalaisten, yhteisöjen ja yritysten toimintaedellytyksiä ja hyvinvointia. Kunta järjestää kuntalaisten tarpeisiin perustuvat palvelut monin eri tavoin kunta- ja seutukuntarajat ylittäen.

1.2. ELINKEINOPOLIITTISEN OHJELMAN VISIO 2020

Valtatie 8:n varrelle on muodostunut uusi teollinen yrityskeskittymä. Nykyiset teollisuusalueet muodostavat edelleen hyvän perustan menestyvälle yritystoiminnalle.

Meren ja kansallispuiston ympärille on syntynyt kannattavaa matkailualan yritystoimintaa.

Kunnan, yritysten ja yhdistysten yhteistyöllä on luotu hyvät peruspalvelut ja harrastusmahdollisuudet, jotka ovat tuoneet asukkaita kuntaan.

Kunta on huolehtinut kaavoituksesta ja infrastruktuurin toimivuudesta.

Kunta tunnetaan modernista tuulipuistosta ja perinteikkäistä tuulimyllyistä.

2. Nykytilan kuvaus

2.1. Tilastotietoja elinkeino- ja väestörakenteesta

Väestö

Asukasluku oli 31.12.2011 2206 ja 31.12.2010 2235. Vuonna 2000 asukasluku oli 2311 ja 1990 2395. Väestöennusteissa asukasluvun arvioidaan pysyvän melko samana. Ennuste v. 2020 on 2216 ja v. 2030 2208.

Pyhärannan, Vakka-Suomen ja Rauman kunnan ikärakenne

%	0-14- vuotiaat Pyhäranta	0-14- vuotiaat Rauma	0-14- vuotiaat Vakka- Suomi	15-64- vuotiaat Pyhäranta	15-64- vuotiaat Rauma	15-64- vuotiaat Vakka- Suomi	yli 64- vuotiaat Pyhäranta	yli 64- vuotiaat Rauma	yli 64- vuotiaat Vakka- Suomi
31.12.2000	18,8	16,2	17,3	66,0	68,0	66,2	15,3	15,8	16,5
31.12.2010	16,5	15,1	14,9	63,3	65,0	63,6	20,3	19,9	21,5
Ennuste 2020	14,44	15,3	14,34	57,36	58,3	55,28	28,2	26,4	30,38
Ennuste 2030	13,9	14,8	13,74	53,67	56,4	51,18	32,43	28,8	35,08

Tutkinnon suorittanut väestö koulutusasteittain

Tutkinnon suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneistä 31.12.2010 oli 60,5 % (koko maa 67,0, Vakka-Suomi 62,7 ja Rauma 66 %) ja korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osuus oli 18,7 % (koko maa 27,8, Vakka-Suomi 19,7 ja Rauma 26,3). Tutkinnon suorittaneiden osuus on kasvanut vuosittain.

Pyhärannan 20 vuotta täyttäneiden koulutustaso on noussut. Vuonna 2000 se oli 213 ja vuonna 2010 255. Koko maassa 2010 vuonna luku oli 332 ja Vakka-Suomessa 267. Luku tarkoittaa perusasteen jälkeen suoritettua korkeimman koulutuksen keskimääräistä pituutta henkeä kohti.

Työmarkkinat

Työttömyysaste

Työttömyysaste 2011/12 8,0 % ja 2010/12 oli 9,3 % ja työttömiä oli 2011/12 86 ja 2010/12 102 henkilöä. Työttömyysaste joulukuussa 2011 oli hieman korkeampi kuin Vakka-Suomen (7,9 %), mutta selvästi alhaisempi kuin Rauman (10,7 %), Varsinais-Suomen (9,7 %) ja koko maan (9,7 %) työttömyysaste. Alle 25-vuotiaita ei ollut työttöminä joulukuussa 2011 (2010/12 9 henkilöä) ja yli vuoden työttöminä olleita oli 15 (2010/12 15 henkilöä).

Avoimet työpaikat

ELY-keskuksen työllisyysraportin mukaan avoimien työpaikkojen lukumäärä vaihteli 0-9 välillä (joka kuukauden 31.12. tilanteessa). Keskiarvoksi 31.12. avoimien työpaikkojen lukumääräksi tulee 3,5.

Pyhärannassa työssäkäyvät eli työpaikat

Pyhärannassa oli vuonna 2008 596 työpaikkaa ja vuonna 2009 545. Työpaikkojen määrä väheni edellisvuoteen verrattuna 8,6 %. Vuonna 2009 työpaikkojen määrä vähentyi kaikissa Vakka-Suomen kunnissa, keskiarvona 4,9 %. Koko maassa työpaikat vähenivät 3,7 %.

Vuonna 2000 työpaikkoja oli 570, joten työpaikkojen lukumäärä on pysynyt melko tasaisena. Työpaikat ovat vähentyneet erityisesti teollisuudessa ja rakentamisessa. Alkutuotannon ja jalostuksen työpaikkojen lukumäärät ovat laskussa ja palveluiden

kasvussa. Vakka-Suomen, Varsinais-Suomen ja koko maan lukuihin verrattuna jalostuksen osuus on kuitenkin edelleen merkittävän suuri.

Pyhärannassa työssäkävivistä n. 78 % on palkansaaajia ja 22 % yrittäjiä. Miehistä n. 25 % toimii yrittäjinä ja naisista n. 16 %.

Työpaikkojen lukumäärä Pyhärannassa toimialoittain 2008-2009

	vuosi 2008 (kpl)	2008 prosentti- jakauma	vuosi 2009 (kpl)	2009 prosentti- jakauma
Toimialat yhteensä	596	100	545	100
Alkutuotanto	53	8,89	47	8,62
Jalostus	336	56,38	282	51,74
Palvelut	201	33,72	209	38,35
Tuntematon	6	1,01	7	1,28

Työllisyysaste

Pyhärannan työllisyysaste eli 18-64-vuotiaiden työssäkävien osuus samanikäisestä väestöstä oli vuonna 2009 71,2 % ja vuonna 2008 72,7 %. Vuonna 2009 Vakka-Suomen työllisyysaste oli 67,8, Varsinais-Suomen 68,8 ja koko maan 67,9.

Työllinen työvoima

Vuonna 2009 Pyhärannassa oli työllistä työvoimaa 966. Pyhärannan työllisestä työvoimasta noin puolet sijoittuu alkutuotantoon ja jalostukseen ja noin puolet palvelualoille. Vakka-Suomeen verrattuna Pyhärannassa asuvat sijoittuvat hieman enemmän jalostukseen ja hieman vähemmän alkutuotantoon ja palvelualoille. Varsinais-Suomessa ja koko maassa yli 70 % sijoittuu palvelualalle.

(Elinkeinorakenne Pyhärannassa) Työssäkävien pyhärantalaisien jakautuminen toimialoittain 2008-2009 (alueelle asuva työllinen työvoima).

	vuosi 2008 (kpl)	2008 prosentti- jakauma	vuosi 2009 (kpl)	2009 prosentti- jakauma
Kaikki toimialat yhteensä	994	100,0	966	100,0
Alkutuotanto	58	5,8	51	5,3
Jalostus	451	45,4	413	42,8
Palvelut	479	48,2	495	51,2
Tuntematon	6	0,6	7	0,7

Työpaikkaomavaraisuusaste

Pyhärannan työpaikkaomavaraisuusaste 2009 oli vain 56,4 % (2007 vuonna 60,9 %, vuonna 2000 58,5 %). Vakka-Suomen vastaava luku vuonna 2009 oli 93 %, Varsinais-Suomen 97,8 %, Laitilan 106,4 %, Uudenkaupungin 96,3 % ja Rauman 102,1 %. Pyhärannan alhaista työpaikkaomavaraisuusastetta selittää osittain Pyhärannan sijainti kolmen kaupungin ympäröimänä. Monella pyhärantalaisella on lyhyempi matka naapurikaupunkiin kuin oman kunnan keskustaan.

Pendelöinti

Pyhärannan työllisestä työvoimasta Pyhärannassa työssäkäyvien osuus oli vuonna 2009 27,5 % ja vuonna 2008 28,5 %. Tärkein pendelöintisuunta on Rauma, jossa käy töissä n. 40 % työvoimasta. Laitilassa käy n. 10 % ja Uudessakaupungissa n. 9 %. Pyhärannassa sijaitsevista työpaikoista noin puolessa käy ulkopaikkakuntalaisia töissä. Eniten Pyhärannassa käydään töissä Raumalta (22 % Pyhärannan työpaikoista), Laitilasta (7,5 %), Uudestakaupungista (7,0 %) ja Turusta (5,7 %).

Yritykset

Pyhärannassa yritysten lukumäärä on ollut kasvava ja aloittaneita yrityksiä on enemmän kuin lopettaneita. Vuonna 2010 yrityksiä lopetti 7 ja aloitti 16. Yritystoimipaikkojen lukumäärä 31.12.2010 oli 160 ja 31.12.2009 159. Vuonna 2010 Pyhärannassa oli 1000 asukasta kohti 71,6 toimipaikkaa, koko maassa 64,9 ja Vakka-Suomessa 93,4. Henkilöstöä oli yritysten toimipaikoissa keskimäärin 2,3 vuoden 2009 ja 2,2 vuonna 2010.

Suurimmat työnantajat Pyhärannassa ovat Pyhärannan kunta, Tejara Oy ja Saint-Gobain Oy.

Elinkeinopoliittisen ohjelman liitteenä on lisää tilastomateriaalia.

Lähteet: tilastokeskus ja V-S ELY-keskuksen työllisyyskatsaus.

2.2. Infrastrukturi

Pyhärannan kunta huolehtii kaavoituksesta ja yhdyskuntarakentamisen edellyttämästä maanhankinnasta niin, että ne edistävät kunnan tonttitarjontaa ja elinkeinoelämän kehittymistä.

Yritystoiminnan kannalta merkittävää on valtatie 8:n läheisyys. Pyhäranta kuuluu Kasitie ry:hyn, jonka keskeisenä tehtävänä on valtatie 8:n edunvalvonta. Yhdistyksen jäseniä ovat alueen tärkeimmät julkiset toimijat kuten kunnat, maakuntien liitot, kauppakamarit ja yrittäjäyhdistykset.

Kunta pyrkii osaltaan vaikuttamaan valtion ja yksityistiekuntien pientieverkon parantamiseen ja ylläpitämiseen liikennöitävässä kunnossa. ELY-keskuksen liikenneosaston kanssa pidetään vuosittain neuvottelu tieasioista. Kunta myöntää yksityisteille avustusta vuosittain.

Pyhärannan kunnassa on kolme taajamaa, Rohdaisten kirkonkylä, Ihode 8-tien varrella ja Reila meren rannalla Rauman läheisyydessä. Strategian mukaan tonttitarjontaa ylläpidetään kaikissa kolmessa taajamassa. Omakotitontteja on myynnissä kaikissa taajamissa ja Pappisten palstoitusalueella. Ihodesta ja Rohdaisista löytyy myös pari- ja rivitalotontteja.

Kunnalla on myymättä kaksi yritystonttia Kirikallion teollisuusalueella.

Teknisen huollon osalta kunta turvaa vesi- ja jätevesihuollon sekä jätehuollon palvelujen saatavuuden.

2.3. Palvelurakenne ja asuminen

Kunnan palvelut

Jokaisessa taajamassa on alakoulu, joissa järjestetään myös esiopetusta. Myös aamu- ja iltapäivätoimintaa ja päivähoitopalveluita järjestetään jokaisessa taajamassa. Taajamista löytyvät myös kirjastopalvelut, nuorisotilat ja liikuntasalit. Pyhärannan kunnalla on yläkoulusopimukset Laitilan, Uudenkaupungin ja Rauman kanssa. Pyhäranta kuuluu Vakka-Suomen kansalaisopistoon ja musiikkiopistoon. Musiikkiopistossa käydään myös Raumalla.

Pyhäranta kuuluu Uudenkaupungin perusterveydenhuollon yhteistoiminta-alueeseen. Rohdaisissa on terveysasema, jossa on lääkäri- ja hammaslääkäripalvelut, lastenneuvola, kouluterveydenhuolto ja laboratoriopalvelut. Muut palvelut järjestetään Uudessakaupungissa. Hammaslääkäripäivystys on Raumalla. Pyhäranta kuuluu Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin. Uudessakaupungissa sijaitsee Vakka-Suomen aluesairaala. Pyhärannan, Laitilan ja Rauman yhteinen vanhainkoti, Kaukolankoti, sijaitsee Laitilassa. Vanhusten palveluasuminen ostetaan naapurikunnista yksityisiltä palveluntuottajilta. Palvelukeskus Ankkurissa Rohdaisissa sijaitsevat kotipalvelun tilat ja lisäksi siellä järjestetään vanhusten päivätoimintaa.

Muut palvelut

Sijainti kolmen kaupungin keskellä näkyy selvästi Pyhärannan palveluiden, erityisesti kaupan palveluiden vähäisyytenä. Rohdaisista löytyvät päivittäistavara-kauppa, ALKOn tilauspalvelupiste, asiamiesposti, pankkipalvelut, apteekin lääkekaappi ja kukkakauppa. Ihodesta löytyvät kyläkauppa, asiamiesposti, pankkipalvelut ja huoltoasema/lounaskahvila ja tilausravintola.

Suurimmat teollisuusyritykset löytyvät Kirikallion teollisuusalueelta, Ropantien varresta ja Ihodesta.

Yhden hengen palveluyrityksiä, kuten partureita ja hierojia löytyy eri puolilta kuntaa. Matkailu- ja majoitusyrityksiä kunnassa on melko vähän. Rohdaisissa on leirintäalue. Lisäksi kunnasta löytyy mm. vuokrattavia mökkejä, melontapiste ja esittelypuutarha.

Vapaa-ajanpalveluita kunnasta löytyy runsaasti kunnan ja paikallisten yhdistysten järjestäminä. Vapaa-ajanpalveluyrittäjiä kunnasta löytyy vain muutama. Uima- ja jäähallit, elokuvateatterit yms. löytyvät Laitilasta, Uudestakaupungista ja Raumalta.

Lukion ja keskiasteen koulutuspaikkoja on Laitilassa, Uudessakaupungissa ja Raumalla.

2.4. Kunnan elinkeinotoimintaa tulevat palvelut ja muu toiminta

Kunnanjohtaja ja kunnanhallitus

Kunnanhallitus ja kunnanjohtaja vastaavat kunnan elinkeinopolitiikasta. Kunnan ja yrittäjien yhdyshenkilönä toimii kunnanjohtaja.

Yritysrekisteri

Yritysrekisteristä löytyvät Vakka-Suomen seutukunnan yritysten toimipaikkatiedot yhteystietoineen. Yritykset voivat käyttää rekisteriä apuna mm. palveluita, alihankkijaa, kumppania tai kilpailijoita etsiessään. Yksityishenkilöille rekisteri tarjoaa mahdollisuuden etsiä tiettyä tuotetta, palvelua tai työpaikkaa. Yritysrekisteristä löytyvät tiedot Uudenkaupungin, Laitilan, Vehmaan, Kustavin, Taivassalon ja Pyhärannan noin 2500 yrityksestä. Hakutekijöillä pystyy rajamaan tiedot koskemaan

vain Pyhärannan yrityksiä. Yritysten perustiedot pohjautuvat Tilastokeskuksen rekisteritietoihin. Tämän perusaineiston lisäksi yrittäjillä on mahdollisuus lisätä rekisteriin tietojaan mm. kotisivut ja tarkempi kuvaus yrityksen palveluista/tuotteista. Yrittäjät saavat käyttäjätunnuksen ja salasanan kunnanvirastosta yleishallinnon toimistosihteeriltä tai toimistosihteeriksi voi lisätä yrittäjän ilmoittamat tiedot rekisteriin. Yritysrekisteri löytyy kunnan kotisivuilta.

Tiedottaminen UutisAnkkurissa

Pyhärannan kunta julkaisee 11 kertaa vuodessa ilmestyvän UutisAnkkurin, joka jaetaan kunnan joka talouteen, lähetetään paikallislehdille ja julkaistaan kunnan kotisivuilla. UutisAnkkurissa tiedotetaan kunnan ja yhdistysten järjestämistä tapahtumista ja toiminnasta. Myös yrityksillä on mahdollisuus laittaa pienimuotoisia tiedotteita UutisAnkkuriin ilmaiseksi.

Kuntamarkkinointi

Kunta markkinoi matkailumainonnassaan (mm. Uudenkaupungin ja Rauman seudun esitteet) myös matkailu- ja majoitusyrityksiä. Pyhäranta-esite on laadittu yhteistyössä muutamien yritysten kanssa. Turun rakentaminen ja sisustaminen – messuille Pyhäranta osallistuu Vakka-Suomen kuntien kanssa. Yrittäjillä on mahdollisuus antaa osastolle esitteitään.

Yritysesittelyt

Kunnanjohtaja tekee yrityskäyntien yhteydessä yritysesittelyjä UutisAnkkuriin ja kunnan kotisivuille.

Elinkeinotuet

Pyhärannan kunta keskittyy elinkeinotoiminnan yleisten edellytysten luomiseen. Kunta tukee elinkeino- ja yritystoimintaa välillisesti myöntämällä kuntarahoitusosuuksia erilaisiin hankkeisiin ja kehittämisohjelmiin mm. paikallisen LEADER-toimintaryhmän Ravakan ja Ukipolis Oy:n kautta.

Pyhäranta kuuluu EU:n tukiohjelmien haasteelliseen alueeseen osana Vakka-Suomea vuoden 2013 loppuun. Maaseutuohjelmassa Pyhäranta kuuluu kokonaan maaseutuun. Pyhärantaan sijoittuva tai täällä toimiva yritys voi saada mm. investointitukea sekä lisäksi muita etuja, ja työvoimakoulutustukea yrityksen ja henkilöstön kehittämiseen.

Elinkeinotuista saa lisätietoja Ukipolis Oy:ltä.

Yritystulkki

Yritystulkki on Ukipoloksen osakaskuntien yrittäjille ja yritystoimintaa suunnitteleville tarjoama ilmainen työkalupakki. Yritystulkista löytyvät erilaiset työkalut yritystoiminnan kehittämiseen. Yritystulkkin 300 sivua on jaettu 38 osaan ja neljään eri aihealueeseen. Yritystulkista löytyvät oppaat, työkirjat ja laskentaohjelmat yrityksen hallinnon, talouden ja markkinoinnin omatoimiseen hoitamiseen. Lisäksi Yritystulkki sisältää yrityksen perustamisosion, jossa yrityksen perustaminen toteutetaan oikeaoppisesti karikat kierteen ja ongelmat ennakkoiden. Yritystulkki löytyy kunnan kotisivuilta.

Lupaviranomainen

Rakennusluvut ja kunnan toimivaltaan kuuluvat ympäristöluvut myöntää rakennustarkastaja tai tekninen lautakunta.

Maaseututoimi

Laitilan kaupunki järjestää myös Pyhärannan kunnan maaseututoimen palvelut. Maaseutuyrittäjät saavat neuvontaa mm. EU-tukiasioissa ja investointi- ja eläkeasioissa.

Kesätyöpaikkatuki

Pyhärannan kunta tukee vuosittain yrittäjiä ja yhdistyksiä, jotka palkkaavat työhön pyhärantalaisia nuoria. Määräraha ja tuen myöntämisen ehdot käsitellään vuosittain kunnanhallituksessa.

Kesätyöpaikat, harjoittelu- ja TET-paikat

Kunta antaa koululaisille ja opiskelijoille mahdollisuuden suorittaa harjoittelu- ja työelämään tutustumisjaksoja kunnan toimipisteissä. Kunta myös tarjoaa nuorille kesätyöpaikkoja.

Hankinnat

Kunnan hankinnat ovat hankintalain säädännön mukaisesti avoimia yleiselle kilpailulle. Mahdollisuuksien mukaan kunta tekee hankintoja paikallisilta yrityksiltä.

2.4.1. Ukipolis Oy

Ukipolis Oy on Pyhärannan, Uudenkaupungin, Laitilan, Vehmaan, Taivassalon ja Kustavin kuntien omistama kehittämisorganisaatio ja palvelee Vakka-Suomen seutukunnan yritys- ja elinkeinotoimintaa. Neuvontapalvelut ovat maksuttomia. Palvelut rahoitetaan hankerahoituksella ja kuntien rahoitusosuudella.

Ukipoloksen palvelut:

- asiantuntijapalvelut ja neuvonta
- alueen elinkeinoelämän kehittämishankkeiden suunnittelu ja toteutus
- julkisen rahoituksen saatavuuden parantaminen
- alkavien yritysten ohjaus ja starttirahalausunnot
- yrityshautomo
- yritysten verkostoituminen
- kansainvälistyminen
- tietoiskut
- konsultointi

Uusyrittäjäkeskus neuvoo ja opastaa yritystoimintaa suunnittelevia ja alkavia yrityksiä.

Masva- Maaseudun yritystoiminta neuvoo aloittavia ja laajentavia maaseudun mikroyrittäjiä. Yrityksillä mahdollisuus hakea tukea yrityksen monipuolistamiseksi, laajentamiseksi, kehittämiseksi ja käynnistämiseksi.

Yrityshautomo auttaa aloittavia yrittäjiä, joilla on uusi, innovatiivinen idea, tuote tai palvelu ja ajatuksissa mahdollisesti yrityksen perustaminen. Yrityshautomo tarjoaa asiantuntijapalveluita aloittaville yrittäjille kaikissa yrityksen kehityskaaren vaiheissa, liikeidean arvioimisesta aina pitkäjänteiseen liiketoiminnan kehittämiseen. Yrityshautomossa yrityksellä on mahdollisuus saada hautomotukea.

Muita Ukipolixen hallinnoimia kehittämishankkeita vuonna 2012 ovat Ekologinen rakentaminen, Basis -kansainvälistyminen, Eetu - energianeuvonta ja Tieto palveluksi ja tuotannoksi.

2.5. Yhteistyö ja verkottuminen

Kunnanhallitus on asettanut toimikaudekseen **Pyhärannan kuntaan elinkeinotyöryhmän**, jossa ovat sekä kunnan että yrittäjien edustajat. Elinkeinotyöryhmän tehtävänä on käsitellä kunnan elinkeinopoliittisia linjauksia ja suunnitella käytännön yhteistyötä. Elinkeinotyöryhmän aloitteesta mm. kesätyöpaikkatukien määräraha on otettu talousarvioon. Elinkeinopoliittisen ohjelman laatimista varten työryhmää on täydennetty Ukipolixen ja MTK:n edustajilla.

Laitilan-Pyhärannan yrittäjät ry tekee yrittäjien edunvalvontatyötä sekä tarjoaa yrittäjille koulutusta ja hyvinvointiin liittyviä tilaisuuksia tai tapahtumia. Tämän lisäksi yrittäjäjärjestö tarjoaa erilaisia neuvonta- ja muita palveluita yrittäjille ja toimii myös yrittäjälle vaikutuskanavana kunnallisessakin päätöksenteossa

Pyhäranta osallistuu Varsinais-Suomen Yrittäjien yritysikasvatushankkeeseen. Vakka-Suomessa yrittäjyyskasvatustyötä ohjataan **Vauhti-tiimin** kautta. Tiimin tavoitteena on edistää yrittäjyyttä toteuttamalla yrittäjyyskasvatusta oman alueen oppilaitoksissa. Vauhti-tiimiin edustajana on sivistystoimenjohtaja ja varaedustajana vapaa-aikasihteeri

Turun kauppakamarin **Uudenkaupungin kauppakamariosasto** toimii Vakka-Suomessa keskeisenä vaikuttajayhteisönä. Kauppakamari on alueensa yritysten edunvalvonta-, yhteistyö- ja palveluorganisaatio. Myös seudun kunnat ovat kauppakamarin jäseniä.

Pyhärannan kyläyhdistykset huolehtivat omalta osaltaan kylien vireydestä ja elinvoimaisuudesta. Kyläyhdistyksillä on mahdollisuus hakea avustusta toimintaansa vapaa-aikalautakunnalta. Kunta ja kyläyhdistykset järjestävät yhdessä tilaisuuksia. Pyhärantapäivän järjestämisessä ovat mukana kunnan lisäksi kaikki kyläyhdistykset. Tapahtumapaikka kiertää vuosittain eri kyläyhdistysten alueella, jolloin samalla voidaan esitellä kuntaa ja sen paikallista kulttuuria, toimintaa ja palveluita. Kunta on vuokrannut kyläyhdistyksille rantasaunat.

Varsinais-Suomen liitto vastaa aluekehityksestä ja maakunnan suunnittelusta.

Pyhäranta kuuluu **Varsinais-Suomen ELY-keskuksen** alueeseen. ELY-keskukset hoitavat mm. alueellista elinkeino- ja työvoimapolitiikka, yritysten neuvonta-, rahoitus- ja kehittämispalveluita ja rakennerahastotehtäviä (ESR/EAKR) sekä kehittävät elinkeinoelämää, innovaatioympäristöä ja maaseutuelinkeinoja.

ELY-keskuksen strateginen tulossuunnitelma ja Varsinais-Suomen liiton maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma (Totsu) ohjaavat osaltaan valtion budjetin määrärahojen kohdentamista maakuntaan ja kuntiin.

Maaseudun kehittämissyhdystys **Ravakka ry** on Leadertoimintaryhmä, joka tukee ja opastaa ympäröivän maaseudun toimijoita. Ravakan ohjelmasta rahoitetaan maaseudun yhteisöjen hankkeita sekä myönnetään vähäisessä määrin yritystukia.

Pyhäranta oli mukana Vakka-Suomen **KOKO-ohjelmassa** (Koheesio- ja kilpailukykyohjelma) kaudella 2010-2013.

Ohjelman painopisteet määrittivät seuraavien teemavuosien mukaisesti

2010	Kulkuneuvo- ja metalliteollisuus sekä meriklusteri
2011	Ympäristöystävälliset energiaratkaisut ja energiateknologiaan liittyvät koneet ja laitteet
2012	Elintarvikeala, maatalo- ja kalatalous
2013	Hyvinvointiala

Valtakunnallinen ohjelma lakkautettiin 31.12.2011. Vakka-Suomen ohjelmarahoituksen käyttö päättyi 30.4.2012. Vuosien 2012 ja 2013 teemat pyritään kuitenkin toteuttamaan erillisellä hankerahoituksella niin kuin alun perinkin suunniteltiin.

MTK-Varsinais-Suomi (Maataloustuottajain Varsinais-Suomen liitto) on maanviljelijöiden, metsänomistajien ja maaseutuyrittäjien alueellinen etujärjestö ja vaikuttaja. Pyhärannan kunnassa toimii MTK:n alainen tuottajayhdistys.

Vakka-Suomen kunnat, Uudenkaupungin ja Laitilan TE-toimistot, Ukipolis Oy, ELY-keskus, Finvera Oyj, Novida ja Winnova ovat solmineet seudullisen yrityspalvelusopimuksen. **Seutu Ypp:n** -toimintaan kuuluu kerran kuukaudessa pidettävä kokous, jossa käsitellään ajankohtaisia yrityspalveluihin, yritysneuvontaan ja koulutukseen liittyviä asioita. Toiminnan tarkoituksena on yrityspalvelujen ja –neuvonnan koordinointi. Seudullisille yrityspalveluille laaditaan vuosittain tavoitteet, joita seurataan sekä seutukunnallisesti että maakunnallisesti.

3. Tavoitteet

Talousarvion 2012 ja suunnitelmavuosien 2013-2014 tavoitteet

Valtuuston hyväksymässä talousarviossa 2012 ja taloussuunnitelmassa 2012-2014 on seuraavat elinkeinotoimintaa tukevat tavoitteet

Investoinnit

Siirtoviemärin rakentamiseen Rohdaisista Reilaan on varauduttu vuosina 2012-2013. Rakentaminen voidaan aloittaa vasta, kun siihen on myönnetty avustusta.

Vuoden 2012 talousarviossa on varattu määräraha Kirikallion teollisuusalueen kunnallistekniikkaan. Hankkeeseen on haettu työllistämisperusteista avustusta.

Kaavoitus

Rohdaisten asemakaava ja asemakaavan muutos. Kaavalla on tarkoitus paitsi päivittää kaavaa mm. suurentamalla kaavoitettuja omakotitontteja myös kaavoittaa lisää rivi-/paritalotontteja.

Ihodeen uusien omakotitonttien kaavoittaminen. Asiaan vaikuttaa maanhankinnan onnistuminen.

Vt 8:n suuntaisen yleiskaavan laatiminen Varhokylän risteyksestä Ihodeen. Tarkoituksena kartoittaa maankäyttöä valtatie varrella, myös länsipuolen rakentamismahdollisuuksia.

Muut

Alakoulujen osalta talousarvion 2012 toiminnallisena tavoitteena on yrittäjyyskasvatuksen integroiminen muuhun opetukseen.

Koulujen ja päivähoiton ruokapalveluissa tavoitteena on lisätä lähi- ja luomuruoan osuutta.

Elinkeinopoliittisen ohjelman tavoitteet

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Mittarit/arviointi
Valtatie 8 kehittäminen	Kunta myötävaikuttaa yhdessä muiden edunvalvontatahojen kanssa valtatie 8:n kehittämiseen. Kasitie ry:n jäsenyys.	kunnanhallitus/kunnanjohtaja	Asia otetaan esille tavattaessa kansanedustajia VT 8:n alueen kaavoitus laadittu 2013 - 2014 Tavoitteen säilyminen maakuntaohjelmassa
Liike- ja yritystonttien tarjonnan turvaaminen	Tonttimaan hankkiminen yritystontteja varten. Kaavoitus. Vt 8:n alueen hyödyntäminen lhodessa.	kunnanhallitus/kunnanjohtaja	Yritystontteja varataan vuosittain 1-2 Yritystonttiesite laadittu 2012 VT 8:n alueen kaavoitus laadittu 2013 - 2014
Tuulipuisto	Kaavoitus ja mahdollisuuksien selvittäminen	kunnanhallitus/kunnanjohtaja	Tuulipuisto rakennettu 2017 mennessä
Yritystoiminnan lisääminen	Vt 8:n alueen hyödyntäminen lhodessa.	kunnanhallitus/kunnanjohtaja	Uutta yritystoimintaa vt 8:n varrella 2017 mennessä
Yhteistyö paikallisen yrittäjäyhdistyksen kanssa	Vuosittaiset tapaamiset kunnan johdon ja yrittäjäyhdistyksen edustajien kanssa.	kunnanhallitus/kunnanjohtaja/ Laitilan-Pyhärannan yrittäjät	Tapaaminen vähintään 2 kertaa vuodessa, sovitaan tapaamiseen ajankohtainen tema
Yhteistyö MTK:n kanssa	Vuosittainen aamukahvitalaisuus Yhteistyö koulujen kanssa: maa- ja metsätalouden elinkeinojen esittely kouluissa	kunnanjohtaja sivistystoimenjohtaja/koulunjohtajat/MTK	Tapaaminen kerran vuodessa MTK:n edustajien vierailu kouluissa kerran vuodessa

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Mittarit/Arviointi
Iltatilaisuudet yrittäjille	Kunnan järjestämät tilaisuudet	Elinkeinotyöryhmä/kunnanjohtaja	Vähintään 1/tilaisuus vuodessa
Yrittäjien tapaamiset yrityksissä	Yrittäjät ja kunnan edustaja(t) tutustuvat yrityksiin	Yrittäjät/kunnanjohtaja	Vähintään 2 yritystä vuodessa. Aloitetaan syksyllä 2012
Myönteisen kuntakuvaan kehittäminen ja tunnettavuuden lisääminen	Tonttiesitteen laatiminen Yritysrekisterin parempi hyödyntäminen Yritysten esitteitä kunnanvirastossa Luettelo suoramyynnistä Messuille ja muihin tapahtumiin osallistuminen Näkyvyys paikallisissa tiedotusvälineissä	Kunnanhallitus/kunnanjohtaja Yrittäjät Yrittäjät Suoramyyntiä harjoittavat tuottajat Kunnanhallitus, tekninen toimi, vapaa-aikatoimi Kunnanhallitus, lautakunnat	2012 syksyyn mennessä Yrittäjille lähetetään kirje Yritysrekisteristä kevät 2012 Yrittäjiltä pyydetään esitteitä syksyllä 2012 Kunta kerää tiedot keväällä 2012 Vuosittain Jatkuvasti

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Mittarit/Arviointi
Lähipalveluiden tarjonnan säilyminen nykyisessä laajuudessaan	Kunnan palveluiden säilyttäminen Hankinnoissa paikallisuuden huomioiminen.	kunnanvaltuusto/kunnanhallitus Tavoitteen toteuttamisessa korostaa kuntalaisten vastuu palveluiden käyttäjinä. kunnanhallitus ja lautakunnat	Yritysvaikutusten arviointi käytössä 2013 vuoden alusta Tarjouspyynnöissä huomioidaan mahdollisuuksien mukaan laadulliset tekijät hinnan lisäksi
Yrittäjien hyvinvoinnin tukeminen	Kunnan ja yrittäjien yhteinen tyhy-toiminta	kunnanjohtaja ja vapaa-aikatoimi	Yhteinen tapahtuma vähintään kerran vuodessa
Yrittäjiksi aikovien neuvominen Uusien yritysten huomioiminen	Tiedottaminen kunnan ja Ukipoliksien palveluista ja yhteistyömuodoista. Yrityskäynti uudessa yrityksessä ja esittely UutisAnkkurissa. Avoimet ovet yrityksissä yrittäjiksi aikoville ja yrityskummitoiminta	kunnanjohtaja ja Ukipolis Oy kunnanjohtaja kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja yrittäjät	Ukipoliksien kanssa yhteinen tilaisuus vähintään kerran vuodessa. Tiedotteita UutisAnkkurissa vähintään 2 kertaa vuodessa. Kaikissa uusissa yrityksissä + esitelty elpo Kunta selvittää mahdollisuudet 2012 vuoden aikana
Elinkeinotoiminnan toimintaedellytysten luominen	kaavoitus ja kaavamuutokset rakennusluvut infrastruktuuri	kunnanhallitus, kunnanjohtaja tekninen lautakunta tekninen lautakunta	Investointisuunnitelman laatiminen ja sen toteuttaminen

Tavoite	Toimenpiteet	Vastuutaho	Mittarit/Arviointi
Yrittäjyyskasvatus alakouluissa. Päivähoito mahdollisesti mukana.	Yrityskäynnit ja yrittäjien vierailut kouluissa Sivistystoimi suunnittelee muita yhteistyömuotoja yritysten kanssa	koulunjohtajat sivistystoimi (sivistystj. ja lähiesimiehet)	Vierailut vähintään kerran vuodessa 2013-2014 lukuvuoden suunnitelmaan

4. Yritysvaikutusten arviointi osaksi päätöksentekoa

Yritysvaikutusten arvioinnilla ennakoidaan parhaalla mahdollisella tavalla tulevien päätösten vaikutusta kunnan alueella toimivien ja kuntaan mahdollisesti siirtyvien yritysten toimintaedellytyksiin. Tällaisia asioita ovat erityisesti maankäyttöön, kaavoitukseen, palvelurakenteeseen ja yritysten yleisiin toimintaedellytyksiin liittyvät asiat.

Arvioinnin hyödyt:

- Päästään yritysystävällisempään päätöksentekoon
- Tyytymättömyys päätöksentekoon vähentyy
- Hallinnon kyky huomioida elinkeinoelämän tarpeet parantuu
- Toimii vetovoimatekijänä
- Lisää avoimuutta
- Toimii tukivälineenä vuorovaikutuksen lisäämisessä
- Tuo tukea tilanteisiin, joissa ei perinteisesti ole totuttu ajattelemaan elinkeinoelämän näkökulmalla

Yritysvaikutuksia on sekä suoria että epäsuoria. Hyvän ja kattavan arvioinnin tulee olla mahdollisimman konkreettinen huomioiden sekä yrittäjien että kunnan edut. Yritysvaikutuksen arvioinnissa näkökulma voi olla paikallinen ja/tai seudullinen ja se on harkittava tapauskohtaisesti.

Yritysvaikutusten arviointi kuuluu virkamiehille, kunnanvaltuustolle, kunnanhallitukselle ja lautakunnille.

Arviointi alkaa tunnistamalla mahdolliset yritysvaikutukset kysymysten avulla. Kysymykset on jaoteltu kolmeen pääryhmään: kuntatason vaikutukset, vaikutukset elinkeinoelämään ja työllisyyteen ja yritystason vaikutukset. Kysymykset etenevät laajemmasta kohti yksityiskohtaisempaa. Kysymyksiin vastaaminen tehdään erillisellä lomakkeella.

Kuntatason vaikutukset:

- Koskeeko päätös hankintalinjauksia tai palvelutuotannon ulkoistamista?
- Poikkeako päätös aiemmasta linjasta kunnan päätöksenteossa?
- Vaikuttaako päätös yritysten sijoittumiseen paikkakunnalle?
- Vaikuttaako päätös kunnan vetovoimatekijöihin?
- Vaikuttaako päätös yritysystävällisyyteen?

Vaikutukset elinkeinoelämään ja työllisyyteen:

- Vaikuttaako päätös toimiala- tai markkinarakenteeseen?
- Vaikuttaako päätös elinkeinorakenteen monipuolisuuteen?
- Vaikuttaako päätös yritysten toimintaedellytyksiin?
- Vaikuttaako päätös työllisyyteen?

Yritystason vaikutukset:

- Riippuuko yritystoiminnan aloittaminen tai jatkuminen päätöksestä?
- Vaikuttaako päätös yritysten toiminnan kustannuksiin tai investointeihin?
- Vaikuttaako päätös yritysten työvoiman saantiin?
- Vaikuttaako päätös yritysten logistiikkaan?
- Vaikuttaako päätös yritysten liiketoimintamahdollisuuksiin?
- Vaikuttaako päätös yrityksen liiketoiminnan kannalta keskeisiin aikatauluihin?

Arviota ei tehdä:

- Ei vaikutusta-vastaukset kaikista tunnistuskysymyksistä
- Päätökset, jotka ovat luokiteltavissa rutiinipäätöksiin
- Päätökset, jotka toteuttavat suoraan aiempaa linjausta (eli eivät sisällä poikkeamismahdollisuutta) ja joista on jo tehty yritysvaikutusarviointi
- Henkilövalinnat

Valmistelijan tulee tehdä yritysvaikutusarviointi kirjallisena pykälän esittelytekstiin, kun kyseessä on merkittävä suora yritysvaikutus.

Yritysvaikutus arvioidaan kirjallisena, kun on kysymyksessä:

- asema- tai yleiskaavat
- päätös merkitsee huomattavaa haittaa yrityksille (esim. liikennejärjestelyt)
- valmistelija muutoin katsoo arvioinnin tarpeelliseksi

Kirjallinen yritysarviointi sisältää pääsääntöisesti seuraavat tiedot:

- miten yrityksiin kohdistuva vaikutus syntyy ja minkälainen se on; tai
- minkälaisesta linjan muutoksesta on kyse.
- Jos yrityksiä on kuultu, tai on käytetty muita ulkopuolisia tietolähteitä, ilmoitetaan se.

Valmistelijan tulee arvioida yritysvaikutukset ja esitellä ne suullisesti esitystä tehdessään kun päätöksellä katsotaan olevan merkittävä epäsuora vaikutus.

Tällaisia asioita ovat mm.

- päätös ei muuta kunnan toimintatapaa ja on linjassa aiemman käytännön kanssa
- päätöksen vaikutuksen odotetaan olevan pieni suhteutettuna yritysten kokoon
- valmistelija muutoin katsoo tarpeelliseksi

Yritysvaikutusten arviointia tullaan kehittämään ja sen toteutumista seuraamaan yhdessä yrittäjäyhdistyksen kanssa.

5. Elinkeinopoliittisen ohjelman toteutumisen seuranta

Elinkeinotyöryhmä kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa (kevät ja syksy) ja seuraa ohjelman toteutumista.

Elinkeinotyöryhmä raportoi ohjelman toteutumisesta kunnanhallitukselle kerran vuodessa.

Liitteet

Yritysvaikutusten arviointilomake

Tutkinnon suorittanut väestö koulutusasteittain 31.12.2010 ja 31.12.2009

Työpaikat toimialoittain 2008-2009

Rauman työpaikat toimialoittain 2001-2009

Pyhärannan työpaikat työnantajasektorin ja ammattiaseman mukaan 2008-2009

Työpaikkojen määrän muutos kunnittain Vakka-Suomessa 2009

Työllisyysaste kunnittain 2000-2009

Alueella asuva työllinen työvoima 2008-2009 toimialoittain = elinkeinorakenne

Rauman työllinen työvoima 2008-2009 toimialoittain= elinkeinorakenne

Elinkeinorakenne kunnittain Vakka-Suomessa 2009

Väestö pääasiallisen toiminnan mukaan 31.12.2009 ja 31.12.2008

Työpaikkaomavaraisuusaste kunnittain Vakka-Suomessa 2009

Pendelöinti Pyhärannassa 2007-2008

Aloittaneet ja lopettaneet yritykset 2009-2010

Toimipaikat kunnittain 2009-2010